

INICIATÍVA NOVÝ EURÓPSKY BAUHAUS

Slovenské kontaktné miesto pre Nový európsky Bauhaus

Nový európsky Bauhaus (NEB) je významná transdisciplinárna iniciatíva Európskej komisie, ktorú predstavila predsedníčka EK – Ursula von der Layenová vo svojom prejave o stave EÚ v roku 2020. NEB kombinuje umenie, dizajn, udržateľnosť, finančnú dostupnosť a investície v snahe implementovať Európsku zelenú dohodu a volá po spoločnom úsilí a spolupráci na budovaní krásnej, udržateľnej a inkluzívnej budúcnosti pre všetkých.

HISTÓRIA V SKRATKE

Iniciatíva NEB nadväzuje na historický Bauhaus, ktorého vznik sa datuje do roku 1919, do obdobia transformácie. Hlavným cieľom tohto globálneho kultúrneho hnutia bolo hľadanie riešení vo vzťahu k novým výzvam. Historický Bauhaus združoval umelcov, dizajnérov, architektov a remeselníkov. Tento transdisciplinárny prístup je nevyhnutný aj v súvislosti s výzvami našich čias, keď opäť čelíme hlbokkej transformácii. 100 rokov po vzniku Bauhausu, ktorý radikálne ovplyvnil umenie, dizajn a architektúru nielen v Nemecku, Európska komisia vytvorila iniciatívu NEB. Tá má prehodnotiť náš životný štýl a formovať budúce spôsoby života, reagujúc na širšie výzvy súčasnosti. Ide o nový environmentálny, ekonomický a kultúrny projekt, ktorý zapája občiansku spoločnosť do „vlny reštrukturalizácie v celej Európe, pričom sa stáva lídrom Európskej únie v oblasti obehového hospodárstva“.

HODNOTY

NEB premieňa Európsku zelenú dohodu na hmatateľnú, pozitívnu skúsenosť, na ktorej môžu participovať všetci Európania. Vďaka prepájaniu rôznych prostredí, pretínaniu rôznych disciplín a participácii verejnosti nabáda iniciatíva NEB na uľahčenie transformácie spoločnosti v súlade s nasledujúcimi hodnotami:

- **krása/estetika:** kvalita zážitku a štýl,
- **udržateľnosť:** klimatické ciele, nulové znečistenie, biodiverzita,
- **inkluzívnosť:** rozmanitosť, cenová dostupnosť.

Prístup iniciatívy NEB je viacúrovňový, od globálneho po lokálny, participatívny a transdisciplinárny.

Výzvou je riešiť všetky tri hodnoty súbežne s cieľom vyvinúť tvorivé riešenia, ktoré najlepšie pokrývajú potreby ľudí pri nižších celkových nákladoch.

ZÁSADY

Viacúrovňový prístup k transformácii – od globálneho po lokálny: Zmena klímy a zelená transformácia prinášajú výzvy, ktoré by sa mali riešiť celosvetovo, zároveň sa táto zmena deje aj na miestnej úrovni. NEB sa preto zaoberá rôznymi úrovňami transformácie, od globálnej až po susedstvá, obce a mestá.

Participatívny prístup: Zahŕňa ľudí v rôznom veku, znevýhodnené skupiny a občiansku spoločnosť. Cieľom je vyzdvihnúť potrebu inklúzie a rovnako sa zamerať na fakt, že najtvorivejšie riešenia sa rodia z kolektívnych úvah.

Transdisciplinárny prístup: Cieľom NEB je vytváranie prepojení medzi profesiami. Ak kultúra a technológia, inovácia a dizajn, inžinierstvo, remeselná výroba, umenie a veda úzko spolupracujú, majú silu vytvoriť lepšiu budúcnosť.

KOMUNITA

Iniciatíva NEB predstavuje aktívne hnutie s postupne narastajúcou komunitou zo všetkých členských štátov EÚ aj mimo nej, pričom spája ľudí z rôznych prostredí – od celoeurópskych až po miestne iniciatívy, cez ktoré má prístup k miliónom občanov – od umenia a dizajnu, kultúrneho a kreatívneho priemyslu, správy kultúrneho dedičstva až po učiteľov, vedcov a inovátorov, podniky, miestne a regionálne orgány.

PODPORNÝ RÁMEC NEB

Fáza spoločného navrhovania, ktorá umožnila podrobnejšie definovať koncepciu, priority a aktivity NEB, predstavuje prvky podporného rámca na úrovni EÚ. Vďaka kombinácii rôznych finančných nástrojov EÚ a komplementarite odráža NEB skutočnú povahu transdisciplinárnosti iniciatívy. Komunikačný plán NEB predstavuje potrebu využívať existujúce fondy EÚ a ich mobilizáciu s cieľom

podporiť pilotné projekty, skúmanie nových riešení a pretavenie myšlienky NEB do skutočnosti. Výzvy na predkladanie návrhov, ktoré sa plne venujú alebo prispievajú k hodnotám NEB, sú prezentované podľa nasledujúcich hlavných typov vplyvu:

- Transformácia miest na zemi
- Transformácia prostredia umožňujúca inovácie
- Transformácia a zmena myslenia

NOVINKY Z OBLASTI NEB

1. Ocenenia iniciatívy NEB v roku 2024

V roku 2024 sa NEB chystá odovzdať ocenenie 20 inovatívnym projektom a konceptom, ktoré sú udržateľné, estetické a inkluzívne. Zároveň bude udeľovaná osobitná kategória cien „Špeciálne ocenenie úsilia o rekonštrukciu a obnovu na Ukrajine“. Oceňované budú projekty a koncepty prispievajúce k rekonštrukcii a obnove Ukrajiny v súlade s hodnotami NEB. Ďalšou novinkou je orientácia na projekty a koncepty z regiónov EÚ, ktoré čelia sociálno-ekonomickým problémom alebo výzvam v rámci digitálnej a zelenej tranzície. Víťazi budú vyhlásení počas podujatia New European Bauhaus Festival, ktorý sa uskutoční v apríli 2024 v Bruseli. Viac informácií nájdete na nasledujúcom odkaze: [NEB ocenenia 2024](#).

2. NEB Akadémia

NEB otvoril Akadémiu zameranú na zručnosti v oblasti udržateľného stavebníctva ako jednu z hlavných iniciatív Európskeho roka zručností. Cieľom je urýchliť zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikácie v stavebnom ekosystéme. Viac informácií nájdete na nasledujúcom odkaze: [NEB Akadémia](#).

3. NEB Festival 2024: Rozšírená výzva pre satelitné podujatia

Vzhľadom na veľký záujem o výzvu pre satelitné podujatia bol predĺžený termín uzávierky prihlášok do konca roka 2023. Ide o rôzne podujatia v rámci miest, Európy a vo svete. Viac informácií nájdete na nasledujúcom odkaze: [NEB Festival 2024](#).

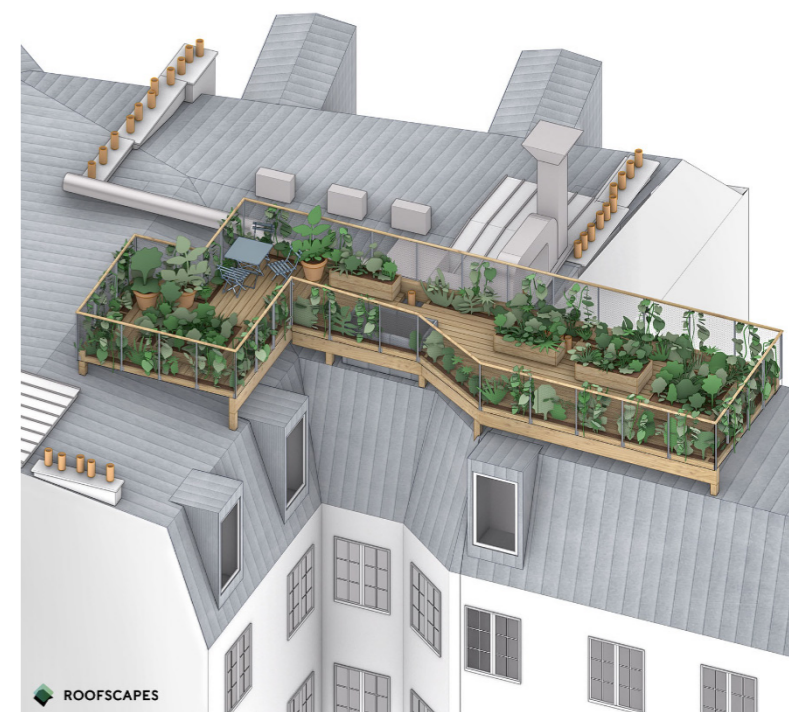
4. NEB Catalyze a sociálne inovatívne start-upy

Komunita EIT NEB dala do pozornosti novú výzvu na predkladanie žiadostí pre svoj inovatívny program NEB Catalyze. Výzva hľadá start-upy, ktoré považujú sociálne inovácie za kľúč k dosiahnutiu systémových zmien a nových spôsobov spolunažvania v oblastiach klímy, miest, dopravy, priemyslu a potravín. Víťazní žiadatelia získajú podporné služby v celkovej hodnote 50 000 eur vrátane jedinečného školenia špecifického pre NEB, ako aj z vedenia koučingu, obchodného mentorstva a prístup do jednej z najvýznamnejších inovačných komunit v Európe. Viac informácií nájdete na nasledujúcom odkaze: [NEB Catalyze](#).

5. Správa: Kultúra, kreatívne sektory a priemyselné odvetvia podporujú zelenú tranzíciu a čelia energetickej kríze

Správu zverejnil Voices of Culture, čo je štruktúrovaný dialóg medzi sektorom kultúry v Európskej únii a Európskou komisiou.

Správa odhaľuje množstvo európskych iniciatív na podporu ekologizácie CCSI a obsahuje odporúčania, na ktorých možno stavať a rozširovať účinnosť týchto iniciatív. Správa je zameraná tak na kultúrnych pracovníkov na miestnej a národnej úrovni, ako aj na tvorcov politik, pričom obom poskytuje užitočné nástroje a odporúčania. Viac informácií nájdete na nasledujúcom odkaze: [NEB správa](#).

Projekt ocenený v rámci NEB Prizes 2023

Foto: [Roofscapes](#)

Projekt ocenený v rámci NEB Prizes 2023

Foto: [Klimaatpeelplaats](#)

Projekt ocenený v rámci NEB Prizes 2023

Foto: [Aalborg East: From isolated to inclusive](#)

Komunitná záhrada v Podgorici, NEB cena 2023

Foto: <https://prizes.new-european-bauhaus.europa.eu/about>